

Bakgrunn for vedtak
Sandåa kraftverk

Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Statskog SF
Referanse	201106797-33
Dato	3. juli 2017
Notatnummer	KSK-notat 73/2017
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Kirsten Marthinsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Småkraftpakke Namdalen – Østre del

NVE har foretatt en samlet behandling av ni søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i kommunene Grong og Namsskogan i Nord-Trøndelag. Av praktiske hensyn er pakken delt opp i en østlig del med fem saker og en vestlig del med fire saker, der Namsen danner skillelinjen. Respektive *bakgrunn for vedtak-notater* for de fem østre sakene er angitt i tabellen under.

KOMMUNE	KRAFTVERK	PRODUKSJON (OMSØKT)	PRODUKSJON (GITT)	KOSTNAD (Kr/kWh i 2017-tall)	KSK- NOTAT NR.
Grong	Grøndalselva	32,1	32,1	4,1	62/2017
Namsskogan	Grøndalstjønna	10,3	0,0	4,8	63/2017
Namsskogan	Nedre Skorovasselva	6,2	6,2	7,3	64/2017
Namsskogan	Øvre Skorovasselva	5,3	0,0	6,0	65/2017
Namsskogan	Sandåa	5,1	0,0	5,9	73/2017
	Sum	59,0	38,3		

Fem søknader om anleggskonsesjon for nettilknytning av småkraftverk er behandlet samtidig med søknadene om vassdragskonsesjon.

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene, og for å gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

Under behandling av de fem østre sakene i Namdalspakka har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

I høringsperioden for sakene fremmet Sametinget innsigelse til søknaden om Grøndalstjønna kraftverk. Det ble avholdt innsigelsesmøte med Sametinget den 14.11.2016. Sametinget valgte å opprettholde innsigelsen etter møtet.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved to av de omsøkte kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Grøndalselva og Nedre Skorovasselva kraftverk.

NVE mener at ulempene ved bygging av Grøndalstjønna, Sandåa og Øvre Skorovasselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt for disse sakene og søknadene avslås.

Samlet vil NVEs positive vedtak gi inntil 38,3 GWh i ny fornybar energiproduksjon. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne interesser.

Sammendrag

Statskog SF søker om tillatelse til å utnytte et fall på 38 meter i Sandåa, fra inntak på kote 258 til kraftstasjon på kote 220. Vannveien er planlagt som 40 meter boret tunnel og 640 meter nedgravd og nedsprenget rørgate. Middelvannføringen ved inntaket er beregnet til 3780 l/s. Kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 4120 l/s. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring i 700 meter av Sandåa. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 180 l/s hele året. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,3 MW, noe som vil gi en årlig produksjon på om lag 5,1 GWh i et gjennomsnittså.

Namsskogan kommune er positive til bygging av Sandåa kraftverk. De mener det ikke kan utelukkes at det er namsblank i elva. Administrasjonen er ikke negative til prosjektet, men gir det lav prioritet på grunn av høy pris og liten produksjon. **Fylkesmannen i Nord-Trøndelag** mener at hensynet til namsblank står sentralt i vurderingen av Sandåa kraftverk. Fylkesmannen legger til grunn at Sandåa ikke er leveområde for namsblank, og mener tiltaket vil medføre relativt små negative konsekvenser for miljøinteresser. Under forutsetning av at foreslåtte avbøtende tiltak tas inn som vilkår, har de ingen vesentlige merknader mot at det gis konsesjon for prosjektet. **Nord-Trøndelag fylkeskommune** er generelt positive til søknadene om småkraftverk i Namsskogan. For Sandåa kraftverk forutsetter de at det gjøres avbøtende tiltak for å ivareta fossefylltav. **Sametinget** bemerker at det er potensial for funn av automatisk freda samiske kulturminner. **Tjåehkere sijke/Østre Namdal Reinbeitedistrikt** er ikke imot bygging av Sandåa kraftverk dersom tapt beiteland kan kompenseres. **Namsskogan fjellstyre** har ingen innvendinger mot Sandåa kraftverk, men anbefaler skilting ved demningen.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag er negative til utbygging av Sandåa kraftverk grunnet innskrenking av potensielt leveområde for småblank og storørret. Videre vil tiltaket være negativt for fossefylltav som er en sterkt truet (EN) rødlisteart. Tiltaket ligger også nært et av Namsskogas viktigste nærturområder, et område som brukes hyppig av både barnehage og skole. **Avinor, Jernbaneverket, Mattilsynet og Direktoratet for Mineralforvaltning** har ingen merknader til prosjektet i sine uttalelser.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,1 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Sandåa kraftverk vil produsere om lag 5,1 GWh i et gjennomsnittså og ha et kostnadsnivå som er over gjennomsnittet for konsesjonsgitte vind- og småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt særlig vekt på at en utbygging av Sandåa kraftverk vil gi store terrenginngrep. Vi har også lagt stor vekt på at utbyggingen vil medføre negative konsekvenser for fossefylltav, og på usikkerheten i konsekvens for namsblank. De delene av Namsen hvor det finnes anadrom eller relikte laks er omfattet av beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Sandåa kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	4
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering.....	10
NVEs konklusjon	17
Vedlegg	18

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra **Statskog SF**, datert 12.2.16:

Søknad om konsesjon for bygging av Sandåa kraftverk

Statskog SF ønsker å utnytte vannfallet i Sandåa i Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- Å bygge Sandåa kraftverk.

II Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Sandåa kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.
- Anleggskonsesjon for bygging og drift av nettilknytningen

Sandåa kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	60
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	124,9
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	64,0
Middelvannføring	l/s	3780
Alminnelig lavvannføring	l/s	180
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	412
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	196
Restvannføring	l/s	80
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	258
Avløp	moh.	220
Lengde på berørt elvestrekning	m	700
Brutto fallhøyde	m	38
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,09
Slukeevne, maks	l/s	4120
Minste driftsvannføring	l/s	1250
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	180
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	180
Tilløpsrør, diameter	mm	1400
Tunnel, tverrsnitt	m ²	3
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	640/40
Installert effekt, maks	MW	1,3
Brukstid	timer	4260
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,0
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,1
Produksjon, årlig middel	GWh	5,1
ØKONOMI		

Utbyggingskostnad	mill.kr	29,9
Utbyggingspris	kr/kWh	5,86

Sandåa kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	1,44
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	1,44
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde		1,2
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Grunneiere og rettighetshavere til tiltaket er Statskog SF og Kai Roger Gjersvik. Alene, eller i samarbeid med andre, driver, forvalter og utvikler Statskog SF statens eiendommer, et areal tilsvarende 1/5 av fastlands-Norge.

Beskrivelse av området

Tiltaket ligger i Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag fylke. Sandåa drenerer et nedslagsfelt på ca. 60 km² og omfatter arealer fra 260 til 1008 moh. Området ligger rett øst for Namsskogan sentrum, ca. 4 km fra E6. Kraftverket er planlagt i Store Sandåa. Store Sandåa renner sammen med Litl Sandåa ca. 500 meter nedstrøms planlagt kraftverk. Landskapet i nedbørfeltet er preget av rolige former med slake skogkledde lier opp mot fjellområder over skoggrensa. Sandåa har sitt utspring i Steinfjellområdet, som er et større fjellparti som ligger på 800 til 1000 moh, mellom Namsskogan og Røyrvik. I selve elveleiet er det flere steder berg i dagen, men elvebreddene består av tykt morenemateriale. I tiltaksområdet faller elva 40 meter i høyde på 700 lengdemeter. Landskapet er her noe mer variert enn i hoveddalføret i Namdalen. Det er tre mindre fosser og stryk på den berørte elvestrekningen. Ved det planlagte inntaket ligger Storfossen med et fall på ca. 3-4 meter. Et stykke lenger nede ligger et kort, konsentrert stryk. Videre kommer Litlfossen med et fall på ca. 3-4 meter. Nedstrøms Litlfossen renner elva gjennom en kort bekkekløft inn mot kraftstasjonsplassering.

Teknisk plan

Inntak

Sandåa kraftverk planlegges med inntaksmagasin med fast overløp på kote 258. Det etableres en ca. 15 meter lang gravitasjonsdam med største høyde ca. 1,5 m. Vannstanden i inntaket vil bli holdt på et konstant nivå med dette faste overløpet, og kraftstasjonen styres etter dette nivået. Vannspeilet i inntaksmagasinet vil strekke seg omtrent 90 meter oppstrøms inntaket og ha et vannspeil på om lag

1350 m², med et volum på ca. 75.000 m³. Minstevannføring er tenkt sluppet gjennom dammen via et rør eller en ventil.

Vannvei

Fra inntaksdammen bores et ca. 30 m langt borehull gjennom øverste fjellknaus på nordsiden av elva. Borehullet kobles sammen med rørgaten like nedstrøms Storfossen. Borehullet er tenkt drevet på vanlig måte, med et lite borehull og opprømming i etterkant. Det er forutsatt at boremassene fjernes og deponeres på egnet sted, samt at det vil være tilstrekkelig plass til gjennomføring av boringen innenfor ytre inngrepsgrense for tiltaket. Boremassene ivaretas i henhold til regelverk for utslipp i vassdrag.

Rørgata utføres i Ø1400 mm nedgravd GRP-rør. Rørledningen vil bli om lag 750 m lang og legges nedgravd i grøft. Den følger terrenget langs elva på nordsiden, mellom elva og eksisterende skogsbilveg fra inntak til kraftstasjon. Grøften sprenges der det er behov for det, og vil ellers utføres som gravegrøft. Etter legging av rør vil grøfta tildekkes med masser fra grave- og sprengningsarbeidene og revegeteres. Det må påregnes noe skogshogst i forbindelse med rørtraseen. Samlet berørt bredde vil bli inntil 20 m.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen legges på vestbredden av Sandåa, som et bygg i dagen på ca. 100 m² med undervann på kote 220 og direkte utløp i elva. Bygget plasseres mellom elva og eksisterende skogsbilveg og utformes som en trekledd bygning med skrått tak. På taket legges takstein eller torv. Det installeres en Francisturbin med maksimal slukeevne på 4,16 m³/s. Maksimal effekt på turbinen er 1,3 MW, og i et gjennomsnittså vil denne produsere ca. 5,1 GWh. Turbinen kobles til en synkrongenerator på 1,44 MVA med spenning 0,69 kV. En tørrisolert transformator transformerer kraften fra generatorspenning opp til 22 kV.

Nettilknytning

Kraftstasjonen vil bli knyttet til eksisterende nett gjennom en ca. 100 m lang kabel over elva og bort til tilknytningskabel for Kjeråa kraftverk. Denne kan utføres som kabel under elva eller luftlinje over. Det tenkes å utnytte muligheten for å knytte seg til produksjonsradialen for Kjeråa kraftverk dersom dette blir bygd. Planlagte Kjeråa kraftverk ca. 2 km lenger oppstrøms har i sine utbyggingsplaner en jordkabel som skal gå langs eksisterende skogsbilveg på sørsiden av Sandåa. Dersom Kjeråa kraftverk ikke blir bygd vil det være naturlig å knytte kraftverket til nærmeste tilknytningspunkt ved nettstasjonen ved Sandstad, ca. 1,2 km fra kraftstasjonen. Produksjonslinjen for kraftverket vil da gå i kabel langs eksisterende skogsbilveg.

Fortrinnsvis foretrekkes det å tilknytte Sandåa kraftverk med jordkabel, TSFL 3 x 1 x 95 Al. Dersom det blir mest aktuelt med luftlinje over elva vil det benyttes FeAl 50.

Veier

Det eksisterer i dag skogsbilveger på begge sider av elva langs hele utbyggingsstrekningen. Det vil derfor være minimalt behov for etablering av nye veier. Det blir behov for en kort adkomstveg til kraftstasjonen. Denne vil bli om lag 100 m lang. I tillegg vil det bli behov for en adkomstveg til inntaket. Denne vil bli om lag 120 m lang, og etableres fra eksisterende skogsbilveg nord for Sandåa. Alle adkomstvegene skal ha samme standard som de andre skogsbilvegene i området, med en største bredde på om lag 3 m.

Massetak og deponi

Masser fra graving og sprenging vil delvis benyttes til å fylle igjen rørtraseen. Det kan være aktuelt å tilkjøre masser fra lokale massetak. Sprengstein vil benyttes i forbindelse med fyllmasser og arrondering i området rundt kraftstasjonen.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)	Ev. merknader
Reguleringsmagasin	-	-	
Overføring	-	-	
Inntaksområde	4,0	2,0	
Rørgate/tunnel (vannvei)	16,0	0	Rørgroft blir gjenfylt og revegetert
Riggområde og sedimenteringsbasseng	0,5	-	Riggområde ved kraftstasjonen
Veier	1,1	0,7	
Kraftstasjonsområde	3,0	2,0	
Massetak/deponi	-	-	Overskuddsmasser benyttes til gjenfylling av rørtrase og arrondering rundt kraftstasjonen.
Nettilknytning	0,5 / 2,4 ¹	0	Jordkabel

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaksområdet ligger innenfor et LNF-område i kommuneplanens arealdel. I kommunedelplanen for energi og miljø (2009-2012) står det at potensial for ytterligere vannkraftproduksjon i kommunen ligger i blant annet småkraftverk. Et av delmålene er at det skal etableres 5 småkraftverk i Namsskogan kommune innen 2020.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet.

Nasjonale laksevassdrag

Namsen er et nasjonalt laksevassdrag, og de delene av vassdraget som har namsblank defineres som del av det nasjonale laksevassdraget. De nedre delene av Sandåa har namsblank, og inngår dermed i det nasjonale laksevassdraget.

I st.prp. nr. 32 (2006-2007) står det følgende i kap. 5.3.7 om begrunnelsen for hvorfor Namsen ble foreslått som nasjonalt laksevassdrag:

«[Fiskeri]direktoratet viser videre til at Namsen har stor produksjon av laks og en spesiell laksestamme (Namsblank) som tilsier at vassdraget bør få status som nasjonalt laksevassdrag.» I kap. 8.3.2 vises det til økonomiske vurderinger for kommende småkraftsøknader:

«(...) Konsekvenser for fremtidig vannkraftproduksjon. Beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag består i stor grad av virkningskriterier som er avgjørende for hvilke tiltak som kan tillates i vassdragene. Kraftutbygging som ikke har nevneverdig negativ betydning for laksen kan gjennomføres. (...)» Videre står det følgende:

«(...) De fleste av de nasjonale laksevassdragene som ikke er vernet eller utredes for vern antas å ha potensial for et større eller mindre antall småkraftverk, gjerne knyttet til sidevassdrag. Ved å plassere kraftstasjonen ovenfor anadrom strekning, samt pålegge vilkår om avbøtende tiltak som omløpsventiler og minstevannføring, kan mye av småkraftpotensialet utnyttes også i nasjonale laksevassdrag. Det vil imidlertid også være andre hensyn som setter rammer for en forsvarlig utnyttelse av småkraftpotensialet i disse vassdragene.

Den konkrete avveiningen av om et tiltak er forenelig med ordningen vil i en del tilfeller ikke kunne avgjøres uten en mer omfattende vurdering av tiltakets virkninger og muligheten for justeringer og avbøtende tiltak. Dette hører under en konsesjonsbehandling og en eventuell konsekvensanalyse. (...)»

Fylkesvise planer for småkraftverk

I Strategi for små vannkraftverk i Nord-Trøndelag (2010) står det følgende: «Som et klimapolitisk bidrag til å dekke behov for ny fornybar energi, samt regional ressursutnytting i distriktene, bør det i Nord-Trøndelag arbeides for et utbyggingsomfang av småkraftverk tilsvarende 800 GWh innen 2030.

Lokalisering av anlegg og tilhørende linjenett bør i minst mulig grad være i konflikt med viktige miljøinteresser og avveies mot lokale og regionale nærings- og samfunnsinteresser.»

I Klima- og energiplan for Nord-Trøndelag fylkeskommune står det at det er energiunderskudd i Midt-Norge og at området hovedsakelig har potensiale for ny produksjon innen vindkraft, men også noe småkraft.

EUs vanndirektiv

Ifølge <http://vann-nett.no> hører Sandåa til under vannforekomst 139-208-R «Sandåa bekkefelt, som er antatt å ha god økologisk tilstand med vanntype «små, kalkfattig, klar». Pålitelighetsgraden for vannforekomsten er lav. Miljømålet er god økologisk tilstand, og det er ikke risiko for at miljømålene ikke nås innen 2021.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Det ble avholdt folkemøte om sakene i Namsskogan den 7.6.2016. NVE var på befaring i området den 19.9.2016 sammen med representanter for søkeren, Ulvig Kiær AS og Østre Namdal Reinbeitedistrikt. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Namsskogan kommune uttalte i brev den 29.8.2016 at de er positive til bygging av Sandåa kraftverk. De mener det ikke kan utelukkes at det er namsblank i elva. Området ligger mellom to skogsbilveier,

slik at landskapsinngrepet vurderes som akseptabelt. Administrasjonen er ikke negative til prosjektet, men gir det lav prioritet på grunn av høy pris og liten produksjon.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag uttalte i brev den 24.10.16 at hensynet til namsblank står sentralt i vurderingen av Sandåa kraftverk. Fylkesmannen legger til grunn at Sandåa ikke er leveområde for namsblank, og mener tiltaket vil medføre relativt små negative konsekvenser for miljøinteresser. Under forutsetning av at foreslåtte avbøtende tiltak tas inn som vilkår, har de ingen vesentlige merknader mot at det gis konsesjon for prosjektet. De skriver videre at *«All utbygging/ aktivitet i reinbeiteområdet vil påvirke reinen, når den har tilhold i området. Utbyggingen og aktivitet tilknyttet kraftverk medfører forstyrrelser for rein slik at den ikke benytter området til beite, ikke foretar naturlig trekk og det gir ekstraarbeid for reineiere ved flytting. Det er også usikkerhet rundt isforhold ved inntaksdammer og kraftstasjoner, som kan medføre drukning og vansker med å passere både for rein og reineiere. Vi mener det er aktuelt med vilkår i eventuelle konsesjoner som sier at reinbeitedistriktet kan kreve at inntaksdammer /basseng blir inngjerdet. Dette kan best vurderes etter en eventuell utbygging.»*

Nord-Trøndelag fylkeskommune uttalte i e-post den 7.9.16 at de generelt er positive til søknaden om småkraftverk i Namsskogan. For Sandåa kraftverk forutsetter de at det gjøres avbøtende tiltak for å ivareta fossefylltav. Generelt forutsetter de at utbyggerne har god kontakt med reindrifta, at hensynet til innlandsfisk og friluftsliv blir ivaretatt og at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i vannforskriften.

Sametinget bemerker i brev av 26.8.16 at det er potensial for funn av automatisk freda samiske kulturminner.

Tjåehkere sijte/Østre Namdal reinbeitedistrikt uttalte i e-post den 26.8.16 at de ikke er imot bygging av Sandåa kraftverk dersom tappt beiteland kan kompenseres. De bemerker også at arealbrukskartene for distriktet ikke er oppdaterte.

Namsskogan fjellstyre uttalte via webskjema den 25.8.16 at de ikke har noen innvendinger mot Sandåa kraftverk, men at de anbefaler skilting ved demningen.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag uttalte på e-post den 26.8.16 at de er negative til utbygging av Sandåa kraftverk grunnet innskrenking av potensielt leveområde for småblank og storørret. Videre vil tiltaket være negativt for fossefylltav som er en sterkt truet (EN) rødlisteart. Tiltaket ligger også nært et av Namsskogans viktigste nærturområder, et område som brukes hyppig av både barnehage og skole.

Avinor, Jernbaneverket, Mattilsynet og Direktoratet for Mineralforvaltning har ingen merknader til prosjektet i sine uttalelser.

Statskog SF kommenterte uttalelsene slik i brev av 8.8.16:

«Namsskogan kommune er i sin uttalelse positiv til de småkraftprosjektene som i denne omgang har vært på høring. I administrasjonens saksframlegg vises det til at Sandåa på strekningen mellom planlagt inntak og kraftstasjon går mellom to skogsveier og at konsekvensene er akseptable. Det pekes ellers på funn av fossefylltav og Sandåa som potensielt leveområde for namsblank.

Kommentar: I forbindelse med søknaden er det utarbeidet en miljørapport med utredning av biologisk mangfold. Fra denne rapporten refereres: En må forvente en endring i bunndyrsamfunnet til mindre strømtolerante arter. Det er begrenset med gode gyteområder for bekkørret på den berørte strekningen, og det er ikke påvist småblank i elva etter 1978, heller ikke ål eller elvemusling.

Det er ikke registrert småblank i omsøkt elvestrekning siden 1978. Søkers oppfatning er at en utbygging ikke berører habitat av særlig betydning for småblank. Det er registrert småblank i samløpet med Namsen. Av konsesjonssøknaden går det fram at kraftstasjonen vil være stengt i 51% av tiden i et medianår, og en utbygging etablerer ikke nye vandringshindre for fisk.

Under befaring i forbindelse med utarbeiding av biologirapport ble det registrert fossefylltav (Status: Sterkt truet) på en døende gran under Storfossen. Det er sannsynlig at forekomsten vil forsvinne siden den vokser på døende tre. Fossefylltaven er kjent fra Telemark i sør, på Østlandet, Midt-Norge og i Nord-Norge opp til Troms fylke. Artsdatabanken antar at Norge har 1 – 5% av forekomstene i verden, og at vi i dag har mellom 50 - 90% av forekomstene i forhold til år 1900.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Har ikke vesentlige merknader til prosjektet.

Fjellstyret i Namsskogan

Har ikke innvendinger mot prosjektet

Naturvernforbundet

Naturvernforbundet går mot prosjektet først og fremst på grunn av namsblank og fossefylltav. Vi viser her til kommentarene til Namsskogan kommune sin uttalelse.

Tjåehkere Sijte

Reinbeitedistriktet går ikke imot prosjektet men viser til ulemper i forbindelse med fare for drukning, barriereeffekt, unnvikelse og dermed tap av beiteland. Utbyggers vurdering er at kraftverket i driftsfasen har få negative virkninger for reindriften i området. Det er naturlig at det etableres en tettere dialog med reindriften i ved planlegging og utbygging, slik at utbygging kan tilpasses reindriftens behov.

Sametinget

Sametinget reiser ikke innsigelse mot prosjektet.

Jernbaneverket Mattilsynet, Dir.min, Avinor

Disse høringspartene har ikke innvendinger mot at konsesjon blir gitt.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 60 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 3,78 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,37 %, og nedbørfeltet har ingen breer. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende vårflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren og på seinvinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 412 og 196 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 180 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 4,12 m³/s og minste driftsvannføring 1,25 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 180 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 49,4 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har fått avvik i forhold til søkers beregninger, og har beregnet et lavere årstilsig enn søker. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 109 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 180 l/s hele året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 1900 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 92 dager i et middels vått år. I 185 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 80 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Sandåa kraftverk til omtrent 5,1 GWh fordelt på 2,0 GWh vinterproduksjon og 3,1 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 29,9 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 5,86 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har fått enkelte avvik i forhold til søkers beregninger av produksjon. Det er også en del usikkerhet knyttet til kostnadsbildet. Basert på konsesjonssøkers verdier for produksjon og kostnad referert til prisenivå 1.1.2010 vil prosjektet ha en spesifikk utbyggingskostnad på 5,9 kr/kWh og energikostnad over levetiden (LCOE) på 44 øre/kWh (usikkerhet i spennet 0,36-0,52). Energifkostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonårverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 7 øre/kWh.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket til å være over gjennomsnittet for konsesjonsgitte vind- og småkraftverk. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Naturmangfold

Arter

Fossefylltav er funnet på tynne greiner av gran nedenfor Storfossen, like nedstrøms planlagt inntak. Arten er sterkt truet (EN), og er knyttet til fuktig granskog i bekkekløfter. Den vokser hovedsakelig i fossesprutsoner, på grankvister eller på berg og blokker, men opptrer også i fuktig granskog utenfor bekkekløfter. Hovedtruslene mot arten er skogbruk og vannkraftutbygging. De kjente populasjonene er ofte svært små. Arten er kjent i innlandet fra Telemark til Troms, men mangler på Vestlandet. I Nord-Trøndelag er arten tidligere kjent fra tre lokaliteter i Snåsa, Lierne og Grong kommune.

Ifølge biomangfoldrapporten var eksemplarene av fossefylltav «i dårlig forfatning, og vil mest sannsynlig forsvinne, siden trærne de vokste på var i ferd med å dø». NVE bemerker at gran i fossesprutsoner lever i et marginalt miljø og ser ut deretter, men at fossefylltav har stor nok spredningsevne til å ev. ta i bruk andre trær om dette individet skulle dø. Vi legger derfor ikke vekt på treets tilstand i vurderingen. Videre står det at «Med rørtraseen rett gjennom vokseområdet for

fossefylltav og minsket fuktighet som følge av redusert vannføring får tiltaket stort negativt omfang for fossefylltav og dermed stor negativ konsekvens.» NVE er enig i denne vurderingen. Et planlagt tunnelpåhogg vil dekke hele området hvor laven er funnet. Fossefylltav er også en svært fuktighetskrevende art, og kraftverket slik det er planlagt vil får overløp 92 dager i et middels vått år. Etter NVEs vurdering vil arealbeslag og redusert vannføring føre til at arten forsvinner fra lokaliteten dersom kraftverket bygges.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag er negative til utbygging, blant annet på grunn av konsekvensene for fossefylltav. Ifølge OEDs Retningslinjer for små vannkraftverk (2007) kan ikke *«tiltak som kommer i konflikt med arter som er kritisk truet eller sterkt truet, eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for (...)*» påregne å få konsesjon. NVE legger stor vekt på hensynet til fossefylltav i vurderingen av Sandåa kraftverk.

Namsenvassdraget har en bestand av **namsblank** som er en relikte laks som ikke vandrer ut til havet. Namsblanken finnes i øvre Namsen fra Nedre Fiskumfoss og opp til Namskroken. I tillegg er namsblanken gjennom overvåkningsfiske registrert i 14 sideelver.

Høringspartene har i liten grad fremhevet namsblank i uttalelsene om Sandåa kraftverk. Namsskogan kommune mener det ikke kan utelukkes at det er namsblank i elva, mens Fylkesmannen i Nord-Trøndelag legger til grunn at Sandåa ikke er leveområde for namsblank. Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag er negative til utbygging av Sandåa kraftverk grunnet innskrenking av potensielt leveområde for småblank og storørret.

Det finnes lite opplysninger om Sandåas betydning for namsblanken. Flere uavhengige kilder (undersøkelser¹ og lokale fiskere) påpeker at namsblanken benytter munningsområdet der Sandåa renner ut i Namsen. Det ble funnet småblank i Sandåa sensommeren i 1978 ved el-fiske, men det er i de senere år ikke påvist namsblank. Potensielt utbredelsesområde for namsblanken i Sandåa er ikke kjent. I sin hovedfagsoppgave i zoologi om namsblanken² oppgir Ole Kristian Berg at det er et vandringshinder ca. 300 meter oppstrøms der Kjeråa kommer inn i Store Sandåa, altså oppstrøms den planlagte inntaksdammen. Her ligger en lav treterskel. I rapporten om faglig grunnlag for handlingsplan for namsblanken refereres denne posisjonen. I samme dokument oppgis vandringshinderet i Kjeråa å være 200-300 m oppstrøms samløpet med Sandåa. I Lille Sandåa som renner ut i Sandåa ca. 1,7 nedstrøms Kjeråa kan namsblanken vandre ca. 500 m oppstrøms. I samme rapport opplyses det også om at namsblanken i nyere tid hverken har blitt påvist i Sandåa eller Lille Sandåa. I ettertid har Berg i e-post 24.4.2017 antydnet at det er Storfossen nedstrøms samløpet med Kjeråa som er vandringshinderet i Sandåa, ettersom det 300 meter oppstrøms samløpet kun finnes en lav treterskel og deretter et større myrområde. Storfossen ligger om lag 300 meter nedstrøms samløpet med Kjeråa. Dersom det er korrekt at Storfossen er endelig vandringshinder, vil namsblanken miste ca. 500 m potensielt habitat ved en utbygging. I tillegg kommer arealer nedstrøms kraftstasjonen som vil bli påvirket ved et utfall.

Namsblank er som tidligere nevnt ikke funnet i Sandåa de senere årene, men det er ikke kjent hvor i elva undersøkelsene er gjort. Namsen ved utløpet av Sandåa er et av de områdene med mest namsblank. Nedre deler av Sandåa har nokså lav vannhastighet og fint substrat, et habitat som ikke er

¹ Thorstad et al. 2011. Småblanken i Namsenvassdraget – faglig grunnlag for handlingsplan. NINA rapport 660. 33 s.

² Berg, O.K. 1981. Sammenligning mellom utbredelse, bestands- og vekstforhold hos småblank (*Salmo salar*) og aure (*Salmo trutta*) ovenfor Øvre Fiskumfoss, Namsen. Hovedfagsoppgave i zoologi ved Universitetet i Trondheim, Norges Lærerhøgskole.

spesielt gunstig for namsblanken. Vannhastigheten og partikkelstørrelsen øker opp mot Litjfossen og Storfossen. Ettersom vi vet at namsblank er en art som er strømsterk og konkurrerer dårlig med andre arter der vannhastigheten er lav, vil dette området av Sandåa være det mest aktuelle for namsblanken i Sandåa. Mye av litteraturen som omtaler namsblankens utbredelse baserer seg på innsamlingsmetodikk som har vist seg ikke å være optimal. Undersøkelser i 2014 viste at fangbarheten med det tradisjonelle el-fisket endres dramatisk med tid på døgnet. Natffiske påviser namsblank mye lettere og bedre enn dagfiske som har vært praktisert. Usikkerheten rundt utbredelsen av namsblank i Sandåa kan være påvirket av dette faktum.

Kunnskap om namsblankbestandene er blitt vesentlig utvidet de senere år. Namsblanken er genetisk strukturert innenfor sitt utbredelsesområde³. Det er tydelig genetisk forskjell mellom bestanden øverst og nederst i Namsen. Fisk fanget i den midtre delen av Namsen har en mellomliggende genetisk sammensetning. De genetiske analysene viser at det er begrenset genstrøm nedover i vassdraget ved at fisk slipper seg nedover. Bestanden er også med stor sannsynlighet redusert siden 1950-tallet på grunn av kraftutbygging i Namsen (Rikstad, 2004⁴). Til sist har både ørekyt og hvitfinnet steinulke vandret inn og sprer seg som konkurrenter. Alle disse faktorene påvirker namsblank negativt på bestandsnivå, og gjør den sårbar for ytterligere habitatendringer og -innskrenkninger.

I Retningslinjer for små vannkraftverk (OED 2007) står det at lokaliteter med relikts laks skal gis stor verdi. Vi viser også til naturmangfoldloven § 5, forvaltningsmål for arter, hvor det står at «*Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.*» NVE vil her legge vekt på både genetisk mangfold, i og med at namsblanken er genetisk ulik anadrom laks, og på ivaretagelse av de økologiske betingelsene og funksjonsområdene. Det innebærer etter vår mening blant annet å sikre et stort nok areal med stryk og strømsterke områder, ettersom det er der blanken har sitt konkurransefortrinn overfor den stasjonære ørreten.

I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 32 (2006-2007), *Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder*, vedtatt i Stortinget 15.12.2006, ble Namsen klassifisert som et nasjonalt laksevassdrag.

I St.prp. nr. 32 er beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag og laksefjorder beskrevet, og det heter i tabell 6.1 følgende:

"Vassdragsregulering

Tiltaket kan ikke gjennomføres når det fører til endring av naturlig vannføring, vanntemperatur, vannkvalitet eller vandringsforhold på lakseførende strekning som er av nevneverdig negativ betydning for laksen."

Det heter videre at *"Retningslinjene i tabell 6.1 skal gjelde for selve vannstrengen og for de deler av nedbørfeltet der de aktuelle tiltakene kan ha innvirkning på laksebestanden."* Disse begrensningene gjelder også for strekninger med namsblank.

NVE er enig med Norconsult i at Storfossen utgjør et betydelig hinder for fisk på de fleste vannføringer. Det er usikkert i hvilken grad Litjfossen utgjør et tilsvarende hinder, den er ikke vurdert

³ Sandlund, O.T., O.K. Berg, S. Karlson, E.B. Thorstad & K. Hindar. 2014. Småblank – enestående biologisk mangfold. *Naturen* 3, 130-136.

⁴ Rikstad, A. 2004. Overvåking av namsblank, dvergaksen fra Øvre Namsen. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, miljøvernavdelingen. Rapport 1-2004.

i Norconsults tilleggsnotat som følger søknaden. NVE legger til grunn at strekningen opp til Litjefossen potensielt kan brukes av namsblank, selv om den ikke har blitt fanget der de senere årene. For strekningen derfra og videre opp er usikkerheten stor. I vurderingen legger NVE stor vekt på hensynet til namsblank og nasjonale laksevassdrag.

Det er registrert en hekkelokalitet for en **rødlistet fugl** i kategorien nær truet (NT) i en slik avstand fra tiltaksområdet at området vil bli benyttet som leveområde for arten. Den konkrete arten er unntatt offentlighet, og bestanden i Norge er vurdert som liten og nedadgående. Skogbruk er ansett som den største trusselen mot bestandene. Fuglen er mest sårbar i hekkeperioden og fram til ungene er flygedyktige. Fuglen kan påvirkes av anleggsarbeid i hekketida, men det er ikke forventet at arten vil bli påvirket av kraftverket i driftsperioden. NVE mener det bør settes krav om hensyn ved eventuell hekking dersom det blir gitt konsesjon.

Gaupe, jerv og brunbjørn streifer i området fra tid til annen. Alle artene bruker store arealer, og det er ikke forventet at kraftverket vil være særlig forstyrrende for artene utover anleggsperioden. NVE legger liten vekt på hensynet til disse store rovdyrene i vurderingen av Sandåa kraftverk.

Forholdet til naturmangfoldloven

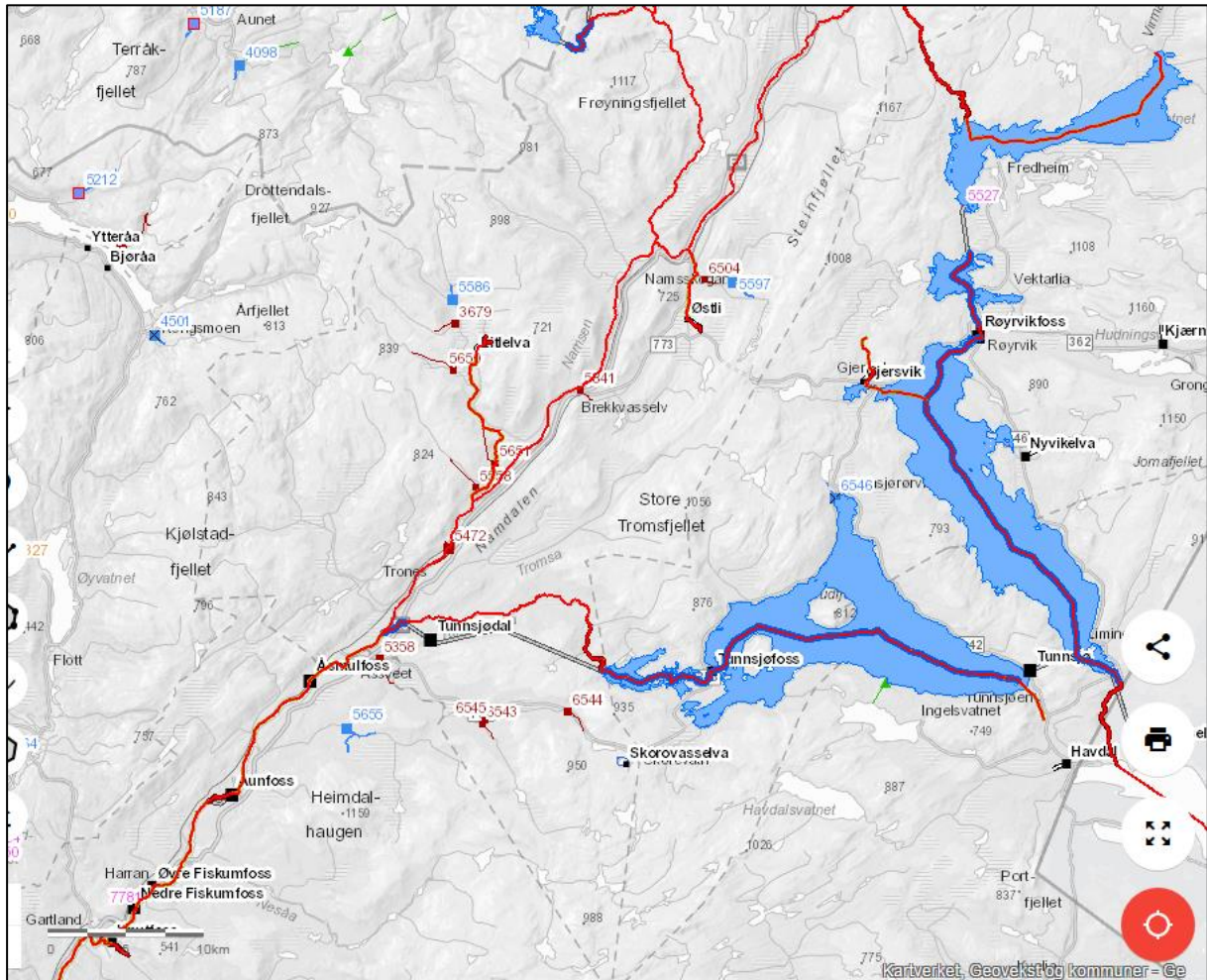
Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Sandåa kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser og tidligere utredninger - særlig om namsblank - samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 19.6.2017. Det er ingen nye registreringer i influensområdet til kraftverket. De nærmeste registreringene er hovedsakelig av arter knyttet til gammelskog. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Sandåa kraftverk finnes det namsblank, fossefiltlav (EN) og en rødlistet fugl (NT). Den rødlistede fuglen kan i noen grad bli berørt av forstyrrelser i anleggsfasen, men vi venter liten påvirkning i driftsfasen. Fossefiltlav vil i stor grad bli berørt av tiltaket, og vil som nevnt mest sannsynlig utgå på grunn av arealinngrep på voksestedet og redusert vannføring. Utbygging vil redusere graden av fossesprut, og fordi rørgata vil ligge der kan det heller ikke vokse trær i området som laven kan leve på. Det betyr at livsbetingelsene for arten ikke lenger vil være til stede. En eventuell utbygging av Sandåa vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4, men i konflikt med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5, på grunn av fossefiltlavens rødlistekategori.

NVE har også sett påvirkningen fra Sandåa kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. I ei sideelv til store Sandåa er det gitt konsesjon til Kjeråa kraftverk, og i ei sideelv til Litl Sandåa er Østli kraftverk bygget konsesjonsfritt. Øst for Sandåa ligger de store reguleringsmagasinene Namsvatn, Vekteren, Limingen og Tunnsjø. I det samme området ligger kraftverkene Tunnsjø, Tunnsjøfoss, Tunnsjødal, Havdal, Nyvikelva, Gjersvik, Røyrvikfoss og Kjærnes. I tillegg ligger det kraftverk i Namsen. Disse utbyggingene har berørt mesteparten av de større vassdragene i området. I tillegg kommer kjemisk påvirkning fra gruvedrift. Det er hovedsakelig

Skorovasselva som er påvirket av gruvedriften. De mindre vassdragene, slik som Sandåa, er i liten grad påvirket av vannkraftutbygging.

Figur 1: Elvestrekninger påvirket av vannkraftutbygging er vist i rødt. Magasiner har blå farge.

Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering er det usikkerhet rundt hvilke virkninger tiltaket kan ha på namsblank. Det er usikkert om, og i så fall hvor langt, namsblanken vandrer eller kan vandre i Sandåa. Fordi andre temaer er tillagt avgjørende vekt, har vi ikke skaffet ytterligere opplysninger om namsblank. NVE mener likevel at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) får betydning for konsesjonsspørsmålet. Samtidig som vi velger å legge stor vekt på hensynet til namsblank anerkjenner vi at vi ikke har tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha. Det vi vet er at dersom namsblank bruker strekningen som vil bli berørt, vil tiltaket ha negative virkninger. Hvis det gis konsesjon mener vi det vil være behov for å innhente mer kunnskap før en eventuell detaljplan godkjennes, slik at man kan gjøre nødvendige avbøtende tiltak.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap og friluftsliv

Landskap

Sandåa kraftverk er planlagt i landskapsregion 27, Dal- og fjellbygdene i Trøndelag, underregion Namsskogan. Ifølge *Nasjonalt referansesystem for landskap* (Puschmann, 2005), bindes regionen sammen av landskapets dominerende hovedform, dalene. Dalene er dypest i sør, mens de i nord ofte er elvedaler som grenser opp mot fjellskog og lavfjell. Når det gjelder regionens vannforekomster så dominerer store elver. Elvene veksler mellom å bukte seg bredt fram gjennom åpne dalfører og å renne hurtig gjennom stryk og trange gjel. I dalinnsnevninger med høye terskler finnes stedvis store fosser, som for eksempel Trongfors. På grunn av de skogkledte liene renner de minste tilførselsårene ganske anonymt ned gjennom dalsidene. Mange av vassdragene er berørt av kraftutbygging. I tillegg har flere elvestrekninger forbygninger mot flom.

Sandåa kraftverk er planlagt innerst i en eksisterende skogsbilvei. Elva er lite synlig i landskapet, ettersom den ligger nedskåret og stort sett gjemt bak skog, slik Puschmann har beskrevet at de mindre elvene i regionen typisk gjør. Røtraseen ligger svært sidebratt mellom skogsbilveien og elva, og vil etter NVEs vurdering kreve store terrenginngrep. Det er lite løsmasser, slik at mesteparten av traseen vil måtte sprenges. Det er også stedvis smalt, slik at det vil være vanskelig å hindre at masser havner i elva. NVE legger i vurderingen stor vekt på omfanget av terrenginngrep.

Friluftsliv

Øvre del av planområdet ligger innenfor nedre del av det kartlagte friluftslivsområdet Finntjøna. Områdetypen er «Store turområder uten tilrettelegging», og det får høyest score på størrelse og lydmiljø (lite støy). Området som helhet scorer også høyt på inngrepsfrihet, selv om planområdet for Sandåa kraftverk ikke kan anses som inngrepsfritt.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag har påpekt at tiltaket er planlagt nært et av Namsskogans viktigste nærturområder som brukes mye av skole og barnehage. NVE merker seg at kraftverket er planlagt i utkanten av et kartlagt friluftslivsområde, og nær friluftsområdet Naturvernforbundet viser til. Vi mener imidlertid at prosjektområdet i liten grad benyttes til friluftsliv, men mer som tilkomst til det aktuelle området. Vi legger liten vekt på hensynet til friluftsliv i vurderingen.

Reindrift

Østre Namdal reinbeitedistrikt/Tjåehkere sije driver reindrift i influensområdet. SWECO har skrevet en utredning om reindrift i området og hvordan småkraftprosjektene i Namdalen vil påvirke distriktet. Den vestvendte lia mot Namdalen er ifølge dem viktig for vårbeite og kalving, og området generelt har derfor stor verdi. Sandåa kraftverk er planlagt helt i utkanten av dette området, mellom to skogsbilveier og ved et utilgjengelig elvejuv. Påvirkning fra inntak og rørgate vurderes som liten i driftsfasen, mens påvirkning fra kraftverket vil være noe større på grunn av mer menneskelig aktivitet. Ifølge utredningen vil støyende anleggsarbeid i kalvingstida kunne være svært forstyrrende, men alt i alt vurderes konsekvensen for reindrift til å være liten negativ til ubetydelig.

Tjåehkere sije/Østre Namdal Reinbeitedistrikt har uttalt at de ikke er imot bygging av Sandåa kraftverk dersom tapt beiteland kan kompenseres. Søker har ikke kommentert distriktets ønske om kompensasjon, men skriver at «*Det er naturlig at det etableres en tettere dialog med reindriften i ved planlegging og utbygging, slik at utbygging kan tilpasses reindriftenes behov*». NVE har ikke vektlagt temaet reindrift særskilt i vedtaket.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Sandåa kraftverk vil gi 5,1 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Sandåa kraftverk kunne styrke næringsgrunlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Sandåa kraftverk vil produsere om lag 5,1 GWh i et gjennomsnittså og ha et kostnadsnivå som er over gjennomsnittet for konsesjonsgitte vind- og småkraftverk. I vedtaket har NVE lagt særlig vekt på at en utbygging av Sandåa kraftverk vil gi store terrenginngrep. Vi har også lagt vekt på at utbyggingen vil medføre negative konsekvenser for fossefylling, og på usikkerheten i konsekvens for namsblank. De delene av Namsen hvor det finnes anadrom eller relikvt laks er omfattet av beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Sandåa kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

